

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 (ג) ובאור הענין, דהנה, בתיבת "אלקי" כמו ב"אלוקים" בכלל
 2 יש שני פירושים, פירוש אחד "אלקי" מלשון 'כח' כמו בפסוק
 3 "ואת אלי הארץ לקח", פירוש שני ו"אלקי" מלשון אלקות²⁴.
 4 ושני פירושים אלו לשון כוח ולשון אלקות הם לכאורה ענינים
 5 הפכיים. דענין האלקות, הינו
 6 הארה אלקית, הוא בחינת
 7 אור וגילוי המתפשט ומאיר מן
 8 העצם, שזהו הטעם לכך
 9 שעולם האצילות נקרא עולם
 10 האלקות²⁵, הינו שזהו
 11 התפשטות הארה מאור-אין-
 12 סוף המאציל ברוף-הוא
 13 כלומר, התגלות של העצם, מקור
 14 האור. אבל 'כח' אינו בחינת
 15 אור וגילוי, התגלות של העצם,
 16 מקור האור, שאינו התפשטות
 17 הארה ממקורו, אלא נמצא
 18 בא טובע ממקורו כמו דבר
 19 הנבדל ממנו, ובא בחינת כח ומפל-
 12 מקום נכללים שני הפירושים בתיבת "אלקי",
 13 לפי שיש מעלה בכל אחד מהם. והינו, שיש
 14 מעלה ב'אור' לגבי 'כח', ויש גם מעלה ב'כח'
 15 לגבי 'אור' (כדלקמן), וזהו ש"אלקי" סובל שני
 16 הפירושים, שיש בו שתי המעלות.
 17 (ד) ויוכן בהקדם באור ההפרש בין 'אור'
 18 ל'שם' ו'שם' הוא ענין המלכות,
 19 "אלקי המלך", כמאמר²⁶ מלך שמו נקרא, שהרי
 20 מה שמתפשט מהמלך על השרים והעבדים וכל
 21 אנשי המדינה, אינו עצם המלך אלא רק 'שמו'
 22 בלבד, שהוא על-דרך ההפרש בין 'אור' ל'כח'.
 23 והענין הוא, ד'אור' הוא גילוי והוא בדבקות
 24 נפרת, ו'שם' הוא העלם והוא בדבקות בלתי
 25 נפרת. דהנה, 'אור' הוא גילוי, והינו, שהאור
 26 מגלה את המאור, שהרי ב'אור' ניכר בגילוי אם
 27 הוא אור הנר, אור הירח, אור השמש או אור
 28 היום, והינו, לפי שהמאור הוא בגילוי ב'אור',
 29 'אור' ל'שם' ו'שם' הוא
 30 ענין המלכות, שגם הוא מוכר בפסוק זה, ככתוב "אלקי המלך",
 31 כפי שאמרם ב'אורן עולם' מלך שמו נקרא, שהרי מה
 32 שמתפשט מהמלך ומאיר ומשפיע על השרים והעבדים וכל
- 43 אנשי המדינה, אינו עצם המלך שהוא מרומם ונבדל מהם אלא
 44 רק 'שמו' של המלך, הארה מסוימת ממנו בלבד, שהוא הבדל זה
 45 בין 'אור' ל'שם' הוא על-דרך ההפרש בין 'אור' שהוא התגלות
 46 ל'כח' שהוא בהעלם.
 47 והענין הוא, ד'אור' הוא
 48 גילוי והוא בדבקות נפרת,
 49 ו'שם' הוא העלם והוא
 50 בדבקות בלתי נפרת מבואר
 51 בתורת החסידות שבדבקות והתאחדות
 52 בין שני דברים יש שתי דרגות –
 53 'דבקות ניכרת' שגם היא התאחדות
 54 ודבקות אבל במידה מסוימת עדיין
 55 ניכר שיש כאן שני דברים המתאחדים
 56 ודבקות והתאחדות בדרגה יותר גבוהה
 57 היא 'דבקות בלתי ניכרת', היינו
 58 שנתאחדו עד כדי כך שלא ניכר שיש
 59 כאן שני דברים דבקים ומחוברים אלא
 60 הם נראים כמציאות אחת (ובהקשר זה
 61 מבואר לשון הזוהר אודות ביטול
 62 והתאחדות הספירות דאצילות עם
 63 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו "איהו
 64 וחייה (הוא והאורות) חד, איהו
 65 וגרמוהי (הוא והכלים) חד" שלא נאמר
 66 "איהו וחייה וגרמוהי חד" אלא
 67 ההתאחדות של האורות נאמרת בפני
 68 עצמה וההתאחדות של הכלים נאמרת
 69 בפני עצמה, אכן יש הבדל ביניהם,
 70 התאחדות האורות היא ב'דבקות בלתי
 71 ניכרת' והתאחדות הכלים היא ב'דבקות
 72 ניכרת' ולעניינו, כיוון שאור התגלות
 73 והתפשטות של העצם, הדבקות
 74 וההתאחדות שלו עם העצם היא
 75 'דבקות ניכרת' ואילו ה'שם' מאחד
 76 ודבוק בעצם בדבקות נעלית יותר,
 77 בלתי ניכרת, כי הוא בהעלם בעצם ולא
 78 נראה כמציאות בפני עצמה, כפי
 79 שממשיך ומבאר. דהנה, 'אור'
 80 הוא גילוי, והינו, שהאור
 81 מגלה את המאור, מקור האור,
 82 שהרי ב'אור' ניכר בגילוי מה טיבו ומהותו אם הוא אור הנר,
 83 אור הירח, אור השמש או אור היום, והינו, לפי שהמאור
 84 הוא בגילוי ב'אור', והאור הוא גילוי וביטוי של המאור עצמו,

(24) ראה גם אוה"ת יתרו ע' תשנ ואילך. (25) ראה תניא פמ"ט (סט, א). סהמ"צ להצ"צ מצות האמנת אלקות פ"ד. המשך תרס"ו ע' תכט. (26) פיוט "אדון עולם".